a ¶ Habetis hic aliq̄d qȯ manducetur.ꝑ comeſtionē em̄ oñdit ſe hr̄e corpus viuū aīa vegetatiua aiatum.
b ¶ Hec ſunt verba.ꝑ hoc ꝙ loq̄bat̄ ſenſibl̄r ꝛ eſt rōnabl̄r reducens ad memoriā q̄ eis dixerat an̄ mortē ſuā oñdit ſe habere corp⁹ aiatū aīa ſenſitiua ꝛ intellectiua.ꝛ eadē q̄ p⁹
c ¶ Tunc apuit illis ſenſum ꝛc̄. ſicut ꝑ p̄cedentia ꝓbauit vitatē ſue reſurrectōiſ q̄tū ad hūanitatem ſic ꝑ hoc illā ꝓbauit q̄tū ad deitatē q꞉ illuminare mentes ig̃rantiū intellectū ſacre ſcripture ꝛ ſubito eſt ipius deitatis ꝓpriū.ꝛ ideo ſb̄dit.
d ¶ Sic oportebat xp̄m pati ꝛ reſurgere q꞉ ſicut an̄ paſſionē declarauit ſe eſſe ver̄ deum ꝛ hoiem ita etiā poſt reſurrectionē ſuā. Reſurrectio em̄ vera eſt eiuſdē in nūero iterata ſurrectio. e ¶ Et p̄dicare in nomie ei⁹ pniam ꝛ remiſſionē pec.in oēs gentes icipiēdo.ab hyeroſolyma. Hyeruſalē ei eſt in medio t̄re habitabilis.q꞉ ē in q̄rto climate.ꝛ iō ab illo loco cōuenienter incepit p̄dicatio euāgelij. vt ꝑ apl̄os xp̄i alioſqꝫ diſcipl̄os circūq̄qꝫ ꝑ orbē diſꝑſos. In omnem terrā exiret ſonus p̄dicatōnis eorū:ſm ꝙ fuerat p̄dcm̄ p̄s xviij. f ¶ Vos aūt teſtes eſtis hor̄.ſ.ſupius deſcriptorū q̄tū ad xp̄i incarnatōꝫ:p̄dicatōꝫ:paſſionē:ꝛ reſurrectōneꝫ
g ¶ Et ego mittā.i.mittā de ꝓpinq̄ ꝓmiſſum patris mei.
h ¶ In vos.ſ.ſpm̄ſcm̄ in ſigno viſibili ad p̄dicandū. cōſtāter vbiqꝫ veritatē euāgelij. i ¶ Vos aūt ſedete in ciuitate Poſtqꝫ euāgeliſta deſcripſit xp̄i reſurrectōꝫ:h̄ vltimo deſcribit eius aſcēſionē. Circa qȯ ſciendū ꝙ in die aſcēſiōis xp̄s bis apparuit diſciplis ſuis. Prio in ciuitate hierl̄em diſcipulis comedentib⁹ quā deſcribit lucas plenī⁹ Act. prio.ca.ꝛ tunc dixit eis ꝙ nō diſcederēt ab hyeroſolymis ſꝫ expectarēt ꝓmiſſum patris.ꝛ h̄ repetit̄ breuit̄ cū dicitur
i ¶ Vos aūt ſedete in ciuitate q̊aduſqꝫ induamini virtute ex alto.q.d. Nō eſtis ſufficiētes ad p̄dicandū ꝯſtant̄ veritatē euāgelij:donec confirmati fueritis ꝑ donū ſpūſſancti.ꝛ tūc p̄cepit diſcipulis ſuis vt exirēt de ciuitate i montē oliueti vt ibi viderēt eū aſcēdentē in celū. ꝛ h̄ ē qȯ dicit̄.
k ¶ Eduxit eos foras in bethaniā.i.verſus bethaniā.quia mons oliueti ad quē exierunt eſt ex̄ hierl̄m in via eūdi v̄ſus bethaniā.ꝛ bethania ē ꝓpe montē oliueti ſita.ꝛ ibi ſecundo apparuit diſcipulis in die aſcēſionis.q꞉ poſtqꝫ apparuerat illis in ciuitate ꝛ dixerat ꝙ irent in montē oliueti diſꝑuit ab illis.ꝛ cū veniſſent ad montē oliueti iter̄ eis apparuit. Octo em̄ vicib⁹ alijs apparuerat poſt reſurrectionē ſuā.vt declaratū fuit Math.xxviij.
l ¶ Et eleuatis oculis in celū.vbi volebat aſcendere.
m ¶ Bn̄dixit eis.i.diſciplis ſuis. n ¶ Receſſit ab eis.preſentia corꝑali. o ¶ Et ferebat̄ in celū.ꝓprio motu ꝑ dotē agilitatis. Nubes tn̄ ꝛ angeli apparuerūt ad ei⁹ obſequium vt h̄r̄ actu.j. p ¶ Et ipi adorātes.xp̄m aſcendentem q̄diu potuerūt videre eū. q ¶ Regreſſi ſunt in hyeruſalē.poſtqꝫ ꝑdiderūt ei⁹ aſpectū. Cū gaudio magno. q꞉ oīa myſteria erāt ipleta in xp̄o. s ¶ Et erāt ſꝑ in tēplo laudātes ꝛc̄. Theophyl⁹ expoſitor refert h̄ ad tp̄s qȯ fuit inter

non credentibus ꝛ miran-
a tibus pre gaudio dixit: ha
betis hic aliquid quod mā
ducetur. At illi obtulerūt
ei partem piſcis aſſi ꝛ fauū
mellis. Et cum manducaſ
ſet coram eis: ſumens reli
quias dedit eis. Et dixit
b ad eos. Hec ſunt verba q̄
locutus ſum ad vos cū ad
huc eſſem vobiſcum. q̄m
ncc̄e eſt impleri omnia q̄
ſcripta ſunt in lege moyſi ꝛ
prophetis ꝛ pſalmis d̄ me
c Tunc aperuit illis ſenſum
vt intelligerent ſcripruras
ꝛ dixit eis. Quoniam ſic
d ſcriptum eſt: ꝛ ſic oporte-
bat xp̄m pati: ꝛ reſurgere a
e mortuis tercia die: ꝛ p̄di-
care in nomie eius pniam
ꝛ remiſſionem pctōrum in
omues gentes incipienti-
f bus a hyeroſolyma. Vos
autem teſtes eſtis horum
g Et ego mittam promiſſuꝫ
h i patris mei in vos. Vos
autem ſedete in ciuitate q̊-
aduſqꝫ induamini virtute
k ex alto: Eduxit aūt eos fo
l ras in bethaniam: ꝛ eleua
m tis manibus ſuis bn̄dixit
eis. Et factum eſt dum be
n nediceret illis: receſſit ab
o eis ꝛ ferebatur in celum:
p q ꝛ ipi adorātes: regreſſi ſūt
r in hyeruſalem: cuꝫ gaudio
s t magno et erant ſemper in
templo laudantes ꝛ bene-
dicentes deum. Amen.

Explicit euāgeliū ſm lucā

aſcenſionē dn̄i penthecoſten dicēs. Qꝛ lꝫ apl̄i ꝛ alij chriſti diſcipuli an̄ aſcēſionē xp̄i ſtarēt incluſi ꝓpt̄ metū iudeor̄.ex aſcēſione tn̄ ei⁹ ꝯfortati exibant ad templū cā orōis lꝫ nōdū accepiſſent ſpm̄ſcm̄ in ſigno viſibili. Alij aūt expoſitores referūt hoc ad tp̄s poſt penthecoſten.in q̄ apoſtoli ſpūſctō confortati abiecerāt a ſe metū iudeor̄. Dicūt eñ ꝙ apl̄i ſtabāt in hyeruſalē q̄ſi recluſi in orōe poſiti quouſqꝫ reciperent gr̄am ſpūſ ſcti eis a xp̄o ꝓmiſſam ꝛ hoc vr̄ magis concordare ei quod dr̄ Actu.j. Tunc reuerſi ſunt in hierl̄m a monte.q̄ vocat̄ oliueti ꝛc̄.ꝛ ſeq̄tur. Et cū introiſſent in cenaculū aſcēdebant in ſuꝑiora.vbi māebant petrus ꝛ iohes ꝛc̄. ꝛ ſubditur poſt. Hy oēs erant perſeuerātes vnanimiter in orōe cū mulieribus ꝛ maria m̄re ieſu ꝛ fratrib⁹ ei⁹.i eodē loco receperunt ſpm̄ſcm̄ in die penthecoſtes vt h̄r̄ Actu.ij.ꝛ extūc relicto timore iudeor̄ confitebant̄ ꝛ p̄dicabāt publice xp̄m ꝛ ibāt cā deuotōis ad tēplū:ſm ꝙ d̄r hic.
s ¶ Et erāt ſꝑ.i.cōit̄ vel freq̄nter. t ¶ In tēplo laudantes ꝛ bn̄dicētes deū.cui eſt honor ꝛ gloria in ſcl̄a ſcl̄or̄. Amē

¶ Explicit poſtilla fratris Nicolai de lyra ſuꝑ Lucam.

¶ Incipit ꝓhemiū Nicolai de lyra ſuꝑ Iohem.

Facies aq̄le deſuꝑ ipor̄ q̄tuor Ezech.j. Ezechiel ꝓpheta cui apti ſunt celi ꝛ vidit viſiōes dei.vidit q̄tuor facies in vno aniali. Quatuor iēt facies vni.vicꝫ facies hois.facies leonis facies bouis.ꝛ facies aq̄le.i q̄ deſig̃t vna noticia d̄ v̄bo icarnato q̄druplr̄ dſcpta. put diffuſi⁹ dcm̄ ē ſuꝑ Math. Deſcriptio ei mathei deſignat̄ in facie hois.q꞉ p̄ncipalit̄ deſcribit ſcā ipi⁹ humanitatis. Deſcriptō Iohis deſignat̄ i facie aq̄le.q꞉ p̄ncipalit̄ dſcribit i xp̄o excellētiā diuie nāe. Deſcriptio āt marci deſigt̄ i facie leonis.q꞉ p̄ncipalit̄ deſcribit ipi⁹ xp̄i regnū. Deſcriptio aūt luce deſignat̄ i facie bouis.q̄ eſt anial imolaticiū q꞉ p̄ncipalit̄ deſcribit ipi⁹ xp̄i ſacerdotiū.vn̄ ꝛ a ſacerdoto inchoat ſuum euangelium dicens. Fuit in diebus Herodis regis Iude ſacerdos quidam nomine zacharias.

Aduertendū tñ ꝙ licet ꝗlibet ꝗtuoꝛ euāgeliſtaꝝ ꝑncipali
ter ↄ̄ſideret vnam ꝑdictā ꝗtuoꝛ ↄ̄ditionū. tñ alias tres ñ
omittit. qꝛ ſm ꝙ dicit be. Greg. ſup Ezech. Quicq̄d i vno
repereris hoc ſimul in ꝗtuoꝛ recognoſces. ꝓpꝫ qđ aliq̄ do
ctoꝛes viſionē Ezech. exponētes: dicūt ꝙ nō ſolū apparu
it ei vnū animal hñs ꝗtuoꝛ ꝑdictas facies: ſꝫ apparuerūt
ei ꝗtuoꝛ animalia in oībus ↄ̄ſimilia. In q̄ deſignaꝫ vna
noticia ꝟbi incarnati a ꝗtuoꝛ euāgeliſtis ↄ̄coꝛdiꝫ: licꝫ dif
ferēter deſcripta. Cōſiderandū tñ ꝙ ezechiel ꝓpheta inter
ꝑdictas facies ꝗtuoꝛ vidit faciē aq̄le deſuꝑ eminentē in q̄
deſignaꝫ euāgelij Johānis reſpectu alioꝝ excellētia: ſm
ꝙ dꝛ in ꝟbo ꝑaſſūpto facies aq̄le ⁊c̄. in q̄ deſignaꝫ euāge
liū Johānis. ceteris excellētiꝰ in tribꝰ. qꝛ ſcripſit ceteꝝ ſb
limiꝰ. ſubtiliꝰ ⁊ ꝑfectiꝰ. Subtilitatē deſignat ſuꝑioꝛ ſitus
cū dꝛ. Deſuꝑ. ſbtilitatē acuties viſus. cū dꝛ. Aq̄le. ꝑfectio
nē ſeu integritatē deſignat ꝗternarij typus cū dꝛ. Facies
ꝗtuoꝛ. Ad euidentiā pꝛimi aduertendū ꝙ cōtemplatio ſā
ctoꝝ ⁊ potiſſime euāgeliſtaꝝ differt a cōtemplatiōe phoꝝ
Phi em̄ ex creaturis cōtemplati ſunt ipm deū. ſilr ſancti
tñ differēti mō ⁊ q̄ſi ↄ̄rio. Cōtemplatio .n. ē actꝰ egrediēs
ab ipo cōtemplāte ⁊ in deū terminaꝫ tāq̄ in obiectū. ⁊ iō
contēplatiōis actꝰ ē mediꝰ inter cōtemplantē ⁊ rē cōtēpla
tā. ⁊ iō pōt ad vtrūq̄ referri. Si igiꝫ actꝰ diuīe contēplatio
nis referaꝫ ad ipm contēplantē. ſic hꝫ cōtemplatio phoꝝ
Querebāt ei phi deū contēplari ex creaturis inq̄tū talis
ſpeculatio ſeu contēplatio ē ipius ſpeculātis ſūma perfe
ctio. Contemplationē em̄ ꝑmi ⁊ ſūmi intelligibilis poſu
erūt felicitatē hoīs vt hꝫ .x. Ethi. Ex q̄ pꝫ ꝙ talis cōtem
platio erat pure ſpeculatiā. qꝛ querebāt talē ſpeculationē
ꝓpꝫ ſeipm. ⁊ nō ꝓpꝫ aliā ꝑfectionē ꝓpꝫ qđ in tali contem
platiōe plus facit ſubtilitas intellectꝰ q̄ feruoꝛ affectus.
Si aūt referaꝫ actꝰ cōtemplatiōis diuine ad ipam rē con
templatā qđ fit qñ talis cōtemplatio ꝗriꝫ ꝓpꝫ amoꝛē rei
contēplate. vt ex tali cōtemplatione ipe contemplās inar
deſcat in amoꝛē diuinū. ſic hꝫ cōtemplatio ſanctoꝝ ⁊ po
tiſſime euāgeliſtaꝝ. Ex q̄ pꝫ ꝙ talis contēplatio nō ē pure
ſpeculatiua. qꝛ nō queriꝫ ꝓpꝫ ipm ſpeculari. ſꝫ ꝓpꝫ amoꝛē
ipius obiecti cōtemplati. ⁊ iō in tali cōtemplatiōe plꝰ fa
cit feruoꝛ affectus q̄ ſbtilitas intellectꝰ: ꝓpꝫ qđ be. Dyo
vij. ca. celeſtis hierarchie dicit. ꝙ in cōtemplatiōe diuinoꝝ
ꝓpꝛiū ē amoꝛis calidū ſuꝑferuēs ⁊ acutū. qꝛ amās nō eſt
contētus amati ſuꝑficie: ſꝫ nitiꝫ q̄tū poſſibile ē eius itima
penetrare. ꝓpꝫ qđ dicit Hugo ↄ̄mētatoꝛ ibidē. Ubi ſciē
tia foꝛis ſtat dilectio intrat: igiꝫ qꝛ be. Johānes euangeli
ſta ceteris euāgeliſtis xp̄m feruētius dilexit. iō eius ſecre
ta intimius penetrauit ꝓpꝫ qđ ſubtiliꝰ ſcripſit: qđ notaꝫ in
facie aq̄le. q̄ tantā ꝑſpicacitatē hꝫ in viſu ꝙ ſolē i rota ſua
oculꝭ irreuerberatꝭ intueꝫ. Ut dicit Aug. in li. de moꝛibꝰ
eccleſie. ⁊ de hoc pōt exponi illud qđ ſcribiꝫ Job. xxxix.
Nunq̄d ad ꝑceptū tuū eleuabiꝫ aq̄la. ⁊ i arduis ponet ni
dum ſuū. Hoc ei ꝟbū dꝛ de Job negatiue: ſꝫ de deo affir
matiue. ſicut pꝫ ibidē. ⁊ merito. qꝛ ad ꝑceptuꝫ dei hūana
aq̄la nr̄a vicꝫ be. Johānes euāgeliſta. eleuata eſt de terre
nis ad celeſtia. qꝛ ad ꝟbū xp̄i vocātis dimiſit thoꝝ nupti
alē. ⁊ eleuatus ē ad cōtinentiā ꝟginalē: q̄ ē vita celeſtis. ſi
cut dicit be. Hiero. in ſmone de aſſumptione beate ꝟgis
Pꝛofecto in carne ꝑter carnē viuere. nō terrena vita eſt ſꝫ
celeſtis vñ in terris angelicā gloꝛiā acq̄rere maioꝛꝭ eſt me
riti q̄ hꝛe. Eſſe em̄ angelū felicitatꝭ ē eſſe ꝟginē virtutꝭ. dū
hoc obtinere viribꝰ nitiꝫ cū gratia qđ angelus hꝫ a natu
ra. Et talis eleuatio fuit diſpoſitio in Johāne ad ſubtiliꝰ
contemplandum ⁊ deſcribendum diuina. Contrarioꝛum
em̄ cōtrarie ſunt cauſe. Laſciuia autem carnalis inducit i
tellectus hebetudinem vt dicit be. Greg. xxx. moꝛa. ergo
ꝑ oppoſitū cōtinentia virginalis diſponit ad eius ſubtili
tatem. Sꝫ cōſummatio huius ſubtilitatis ſubdiꝫ i aucto
ritate ꝑmiſſa cum diciꝫ. In arduis ponet nidum ſuum.
Nidꝰ ei ē locus vbi volucres ſe reclināt ⁊ quieſcūt. Nidꝰ
igiꝫ Johānis fuit ſinus ſaluatoꝛis. qꝛ ſuꝑ pectꝰ eiꝰ ſuauiꝫ
recubuit. ⁊ inde fluenta euāgelij ceteris vberiꝰ potauit ⁊
ſequiꝫ. Oculi eiꝰ delōge ꝓſpiciūt. qꝛ ipi adhuc manenti
in terra reuelata ſūt ſecreta celeſtia ⁊ qꝛ ſubtiliꝰ ſecreta ce
leſtia cognouit ꝑ ↄ̄ñs ⁊ ſubtilius ſcripſit. Scđo dico ꝙ io
hānes ceteꝭ euāgeliſtꝭ ſcripſit ſublimiꝰ ⁊ differt hoc mē
brū a ꝑcedēti. qꝛ de infimis pōt fieri ſubtilis deſcriptio. ſꝫ
ſublimitas deſcriptiōis impoꝛtat altitudinē materie. qđ
cōuenit Johāni euāge. qꝛ alijs euāgeliſtꝭ ad deſcribendū
xp̄i hūanitatē intentis. be. Johānes ad cōtemplandū et
deſcribendū eius diuinitatē ꝑncipaliꝫ aſcēdit. ꝓpꝫ ꝙ alij
tres euāgeliſte figurati ſūt ꝑ animalia in terra gradientia.
vicꝫ ꝑ hominē vitulū ⁊ leonē. Johes āt figuratꝰ ē ꝑ aq̄laꝫ
in altū volantē. in q̄ deſignauit ſcđm .ſ. eius cōtemplatio
nē ⁊ deſcriptionē ſuꝑ alios trāſcendentē: qđ notaꝫ in ꝟbo
ꝑaſſūpto cū dꝛ. Deſuꝑ. ⁊ iō de hoc pōt exponi illud ps̄. x
vij. Aſcēdit ſuꝑ cherubin ⁊ volauit. Cherubin dicuntur a
plenitudine ſciētie. ⁊ iō ſignificāt euāgeliſtas q̄ fuerunt re
pleti ſpū ſapiētie diuine. ꝓpterea vocanꝫ animalia plena
oculis in circuitu ⁊ intus: Apoc. iiij. Suꝑ iſta cherubin
aſcendit ⁊ volauit. qꝛ cōtemplationē alioꝝ ⁊ euāgeliſtarū
tranſcēdit diuinitatē xp̄i q̄ ꝑ ceteris ſpeculando. ⁊ q̄tum
poſſibile eſt ſublimiꝰ deſcribendo. ꝓpꝫ qđ dicit Augꝰ. ꝙ
ſi altius intonuiſſet: totus mūdus caꝑe nō potuiſſet. Ter
cio in ꝟbo ꝑaſſumpto oñdiꝫ contēplatio ⁊ deſcriptio Jo
hānis alijs ꝑfectioꝛ. ⁊ hoc in duobus in quibꝰ ſuppleuit
illud qđ ab alijs euāgeliſtis fuerat dimiſſum: ſm ꝙ dicit
Hiero. li. illuſtriū viroꝝ. pꝛimū ē: qꝛ a tꝑibus Johannis
ſurrexit erroꝛ hebionitaꝝ q̄ dicebāt xp̄m eē hominē puꝝ
⁊ ꝑ ↄ̄ñs ante Mariā nō fuiſſe ꝓpter qđ be. Johānes ro
gatus ab aſie ep̄is ſcripſit euāgeliū. in cuiꝰ pꝛincipio oſtē
dit diuinā xp̄i naturā in qua eternaliter ꝑceſſit Mariam
Scđm ē ꝙ cū iohānes legiſſet Mat. Mar. ⁊ Lu. euāge
lia illa ꝓbauit ⁊ eos vere dixiſſe firmauit. vex tñ tm̄mō hy
ſtoꝛiā xp̄i texuerat q̄tum ad illū annū in quo paſſus ē vi
delicet poſt Johānis bap. icarceratiōnē ꝓpꝫ qđ ipe iohā
nes euangeliſta in ſuo euangelio narrauit geſta ſuperio
ris anni anq̄ iohannes bapti. in carcē clauderꝫ. Ex q̄ patꝫ
ꝙ ꝑfectius alijs ſcripſit. q̄ q̄dem ꝑfectio in verbo ꝑaſſum
pto in numero quaternario deſignaꝫ: cum diciꝫ. Facies
ꝗtuoꝛ. Quaternarꝰ ei numerus eſt pꝛimꝰ nūerꝰ quadra
tus. Qꝛ aūt ꝑ quadratū ꝑfectio deſigneꝫ. pꝫ ꝑ phm. j. ethi
co. vbi cōꝑat virtuoſum coꝛꝑi quadrato. qꝛ ſicut coꝛpus q̄
dratū bene ſedet in omni latere. ſic virtuoſus bene ſe ha
bet in quacunq̄ foꝛtuna contingente. Quadratura pꝛius
inueniꝫ in numeris q̄ in coꝛꝑibꝰ. ſic ⁊ vnitas pꝛioꝛ ē ipo
puncto. ⁊ ideo ꝑfectio pꝛimo ⁊ pꝛicipaliter deſignatur in
numero quaternario que quidem perfectio in euangelio
Johannis pꝛe ceteris inuenitur vt patet ex dictis: ⁊ iō de
hoc poteſt exponi illud Ezechielis. j. Cunq̄ aſpicerē ani
malia apparuit vna rota habens quatuoꝛ facies. Intuen
ti enim diligenter quatuoꝛ euangelia apparet euangeliū
Johānis alijs perfectius: vt dictum eſt. ⁊ hoc deſignatur
cum dicitur apparuit vna rota. quia figura circularis eſt
perfectiſſima. ſed vlterius diciꝫ ꝙ hec rota habet quatuoꝛ
facies. quia enāgelium Johannis continet quatuoꝛ par
tes pꝛincipales. qꝛ ꝑmo deſcribit ipius dei eternalem ꝓ
ceſſionem di. In pꝛincipio erat verbum: ſecūdo per ipm
generalem rerum ꝓductionem. dicens. Omnia per ipm
facta ſunt. tercio deſcribit eius tempoꝛalem incarnatiōeꝫ
dicēs. Et verbū caro factum eſt ⁊ conſequenter deſcribit
opera que chꝛiſtus in carne humana aſſumpta ꝑegit. ꝗr
tum ꝑ ipſum filium dei incarnatum oſtendit finalem ge
neris humani gloꝛificationem. ꝓpter quod in fi. ſui euā
gelij concludit. Hec autem ſcripta ſunt vt credatis. quo
niam iheſus eſt filius dei ⁊ vt credentes vitam habeatis
Et patet oꝛdo huius euangelij ad alia. quia pꝛius eſt oꝛ
dine perfectionis. licet ſit poſterius oꝛdine tempoꝛis pꝫ
etiām oꝛdo partium huius euangelij in ſe. Et in hoc iſte
pꝛologus terminatur.

Pꝛologus beati Hieronymi
in euangeliū iohānis ſeq̄ꝫ.